

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Arte e Paisaxe	Código	630G03005	
Titulación	Grao en Paisaxe			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Composición Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Pérez Sanchez, Yolanda	Correo electrónico	yolanda.perez@udc.es	
Profesorado	Pérez Sanchez, Yolanda	Correo electrónico	yolanda.perez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>A materia Arte e Paisaxe está dividida en dúas partes: a primeira expón o concepto de paisaxe dende unha perspectiva histórico-estética, que abrangue a orixe e natureza da relación entre paisaxe e arquitectura na Antigüidade, que se complementa cunha introdución a a historia do xardín occidental, insistindo na súa dimensión social, simbólica e artística. A segunda parte céntrase na paisaxe como tema da práctica artística, comezando coa pintura renacentista ata a súa inclusión nos procesos creativos da arte contemporánea.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A39	CE39 - Conocimiento adecuado de la historia general del paisaje.
A40	CE40 - Conocimiento adecuado de la estética y la teoría e historia de las bellas artes y las artes aplicadas.
B1	CB1 - Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	CB2 - Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	CB3 - Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	CB4 - Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado
B5	CB5 - Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía
B6	CG1 - Conocer el papel de las bellas artes, la historia y las teorías del paisaje, así como las tecnologías y ciencias humanas relacionadas con este.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma. Capacidad de análisis y síntesis. Capacidad para el razonamiento y la argumentación. Capacidad para elaborar y presentar un texto organizado y comprensible. Capacidad para realizar una exposición en público de forma clara, concisa y coherente.
C2	CT2 - Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida. Habilidad en el manejo de tecnologías de la información y de la comunicación (TIC). Capacidad para obtener información adecuada, diversa y actualizada. Utilización de información bibliográfica y de Internet.
C3	CT3 - Desenvolverse para el ejercicio de una ciudadanía respetuosa con la cultura democrática, los derechos humanos y la perspectiva de género. Capacidad para trabajar en grupo y abarcar situaciones problemáticas de forma colectiva.
C4	CT4 - Adquirir habilidades para la vida. y hábitos, rutinas y estilos de vida saludables.
C5	CT5 - Estimular la capacidad para trabajar en equipos interdisciplinares o transdisciplinares, para ofrecer propuestas que contribuyan a un desarrollo sostenible ambiental, económico, político y social.
C6	CT6 - Capacidad de gestionar tiempos y recursos: desarrollar planes, priorizar, actividades. identificar las críticas, establecer plazos y cumplirlos. Capacidad de trabajo individual, con actitud autocrítica.

C7	CT7 - Valorar a importancia que tiene a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico en o avance socioeconómico e cultura da sociedade.
C8	CT8 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
CE39	Coñecemento axeitado da historia xeral da paisaxe.	A39	
CE40	Coñecemento axeitado da estética e da teoría e da historia das artes plásticas e das artes aplicadas.	A40	
CB1	Que os estudantes demostraron posuír e comprender o coñecemento nunha área de estudo que parte da base do ensino secundario xeral e normalmente atópanse nun nivel que, aínda que está soportado por libros de texto avanzados, tamén inclúe algúns aspectos. o que implica coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo		B1
CB2	Que os alumnos saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación de xeito profesional e teñen as habilidades que se adoitan demostrar coa elaboración e defensa dos argumentos ea resolución de problemas dentro da súa área de estudo.		B2
CB3	Que os alumnos teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (xeralmente dentro da súa área de estudo) para facer xuízos que inclúan unha reflexión sobre cuestións relevantes de índole social, científica ou ética.		B3
B4	Que os alumnos poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público especializado e non especializado		B4
CB5	Que os estudantes desenvolvan as destrezas de aprendizaxe necesarias para emprender estudos con alto nivel de autonomía		B5
CG1	Comprender o papel das belas artes, a historia e as teorías da paisaxe, así como as tecnoloxías e as ciencias humanas relacionadas con el.		B6
CT1	Expresarse correctamente, tanto oralmente como por escrito, nos idiomas oficiais da comunidade autónoma. Capacidade de análise e síntese. Capacidade de razoamento e argumentación. Capacidade de desenvolver e presentar un texto organizado e comprensible. Capacidade de facer unha exposición en público de forma clara, concisa e coherente.		C1
CT2	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo das súas vidas. Habilidade na xestión das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC). Capacidade de obter información adecuada, diversa e actualizada. Uso de información bibliográfica e de Internet.		C2
CT3	Desenvolver o exercicio da cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos ea perspectiva de xénero. Capacidade para traballar nun grupo e cubrir situacións problemáticas colectivamente.		C3
CT4	Adquirir habilidades para a vida. e hábitos, rutinas e estilos de vida saudábeis		C4
CT5	Estimular a capacidade de traballar en equipos interdisciplinarios ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento ambiental, económico, político e social sostible.		C5
CT6	Capacidade para xestionar o tempo e os recursos: desenvolver plans, priorizar actividades. identificar críticas, establecer prazos e cumprir con eles. Capacidade para traballar individualmente, cunha actitude autocrítica.		C6
CT7	Valorar a importancia da investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e na cultura da sociedade.		C7
CT8	Comprender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.		C8

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO 1: Paisaxe, arquitectura e xardín	TEMA 1: Sobre o concepto de paisaxe. A paisaxe como unha construción cultural TEMA 2: Arquitectura, representación e mito na Antigüidade. TEMA 3: Natureza, xardín e símbolo na Europa medieval TEMA 4: A Idade Moderna: contemplación e espectáculo TEMA 5: Novos paradigmas

BLOQUE TEMÁTICO 2: A paisaxe na historia da arte	TEMA 6: Sobre a representación da paisaxe na historia da arte occidental TEMA 7: Pintura paisaxística TEMA 8: Repaso do concepto de paisaxe no século XX. Escultura e posmodernidade TEMA 9: Arte da terra TEMA 10: A arte da paisaxe no século XXI
--	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1	2	0	2
Presentación oral	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C4 C6 C8	25	15	40
Discusión dirixida	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B6 C1 C2 C3 C4 C5 C6	12	0	12
Lecturas	A39 A40 B1 B3 B5 B6 C2 C4 C6 C7	8	8	16
Proba práctica	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C4 C6	2	10	12
Sesión maxistral	A39 A40 B6 B3 C3 C4 C7	45	20	65
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Proba escrita que avaliará o coñecemento e comprensión do contido teórico e as súas aplicacións a través da análise de traballos estudados durante o curso e desenvolvemento de temas relacionados coa materia.
Presentación oral	Como complemento ás sesións maxistras e para promover a aprendizaxe autónoma, o alumno realizará un breve traballo de investigación, baseado nun tema asignado pola profesora, que terán que expoñer na aula.
Discusión dirixida	Estas sesións dedicaranse ao estudo dos casos representativos dos contidos teóricos e ao debate sobre os temas propostos nas clases expositivas e nas lecturas dos textos seleccionados. A participación dos estudantes será promovida e valorada na avaliación final.
Lecturas	A lectura de textos seleccionados será fundamental nas discusións dirixidas
Proba práctica	Exercicio escrito sobre clases e lecturas: esta proba feita cara a metade do cuadrimestre ten como obxectivo consolidar a comprensión dos coñecementos adquiridos. Os estudantes deben facer uso da información facilitada durante as clases e dos datos extraídos da bibliografía recomendada
Sesión maxistral	Clases teóricas de presentación oral complementadas con medios audiovisuais que facilitan a transmisión do coñecemento e facilitan a súa aprendizaxe

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Tutorización do traballo de investigación que o alumno debe expoñer na clase

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Discusión dirixida	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B6 C1 C2 C3 C4 C5 C6	Participación nos seminarios interactivos	10
Proba práctica	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C4 C6	Exercicio escrito sobre a clases e lecturas: esta proba feita cara a metade do cuadrimestre ten como obxectivo consolidar a comprensión dos coñecementos adquiridos. Os estudantes deben facer uso da información facilitada durante as clases e dos datos extraídos da bibliografía recomendada.	10
Presentación oral	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C4 C6 C8	Presentación individual na clase dun traballo relacionado co programa, acordado ca profesora da materia	20
Proba obxectiva	A39 A40 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1	Proba escrita que avaliará o coñecemento e comprensión do contido teórico e as súas aplicacións a través da análise de traballos estudados durante o curso e desenvolvemento de temas relacionados coa materia.	60

Observacións avaliación

IMPORTANTE: os alumnos deben ter sido avaliados en todas as actividades de avaliación continua para superar o curso

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - BERQUE, A (2009). El pensamiento paisajero. Madrid: Biblioteca Nueva - BERUETE, S. (2016). Jardinosofía: una historia filosófica de los jardines. Madrid: Turner - LAURIE, M. (1983). Introducción a la arquitectura del paisaje. Barcelona: Gustavo Gili - MADERUELO, J. (2005). El paisaje. Génesis de un concepto. Madrid: Abada - MADERUELO, J. (2007). Paisaje y Arte. Madrid: Abada - MADERUELO, J. (2006). Paisaje y pensamiento. Madrid: Abada, Fundación Beulas - MILANI, R. (2015). El arte del paisaje. Madrid: Biblioteca Nueva - NOGUÉ, J. (2007). La construcción social del paisaje. Madrid: Biblioteca Nueva - ROGER, A. (2007). Breve tratado del paisaje. Madrid: Biblioteca Nueva - STEENBERGEN, C & REH, W. (2001). Arquitectura y paisaje. Barcelona: Gustavo Gili <p>Bibliografía Bloque 1: ANIBARRO, M. A. La construcción del jardín clásico: Teoría, composición y tipos. Ediciones Akal, Madrid, 2002 BARIDON, M. Los jardines: paisajistas, jardineros, poetas. 3 volúmenes. (1: Antigüedad Extremo Oriente; 2: Islam, Edad Media, Renacimiento, Barroco; 3: s. XVIII- XX). Abada, Madrid, 2004- 2008 ENRIC BATLE. El jardín de la metrópoli: del paisaje romántico al espacio libre para una ciudad sostenible. Gustavo Gili, Barcelona, 2011 CLÉMENT, G. Manifiesto del Tercer paisaje, Gustavo Gili, Barcelona, 2007 FARIELLO, F. La arquitectura de los jardines. De la Antigüedad al siglo XX Mairea/Celeste, Madrid, 2000 Bibliografía Bloque 2: GALOFARO, L. Artscares. El arte como aproximación al paisaje contemporáneo. Gustavo Gili, Barcelona, 2007 GUASCH, A. M. El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural. Alianza, Madrid, 2000 KASTNER, J. (ed.). Land art y arte medioambiental. Phaidon Press, 2005 KRAUSS, R. Pasajes de la escultura moderna. Akal, Madrid, 2002 KRAUSS, R. ¿La escultura en el campo expandido? en VVAA. La Postmodernidad. Kairós. Barcelona, 2006 MADERUELO, J. La pérdida del pedestal. Círculo de Bellas Artes, Madrid, 1994 MARCHÁN FIZ, S. Del arte objetual al arte de concepto. Epílogo sobre la sensibilidad «postmoderna». Akal, Madrid, 1986 NOGUÉ, J. El Paisaje en la cultura contemporánea. Biblioteca Nueva, Madrid, 2008 RAQUEJO, T. Land Art. Nerea, Madrid, 1998 SMITHSON, R. Selección de escritos. Ediciones Alias, Méjico, 2009</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías